

geldt. In Nederland is *O. forcipatus* alleen bewezen in Zuid-Limburg, naar aanleiding van vondsten daterend uit 1888 en 1949 (Geijskes en van Tol, 1983). In het Noordrhein-Westfaalse grensgebied, ten westen van de Niederrhein, zijn slechts drie vindplaatsen van het begin van deze eeuw bekend geworden (le Roi, 1908; Remkes, 1909 & 1910).

Vanwege het belang van een mogelijke herontdekking werd W. Renema herhaaldelijk door ons verzocht, zijn vangst te verifiëren. Helaas bleef onze correspondentie onbeantwoord. De auteur van deze bijzondere mededeling leverde nieuwe aanwijzingen: de vindplaats zou de Boschbeek zijn en in plaats van een gevangen bewijsexemplaar zouden er foto's van deze libel voorhanden zijn (Wasscher, pers. med.). Daar de Boschbeek grondig is onderzocht (Jödicke *et al.*, 1989) en een verwisseling met de aan deze beek regelmatig voortplantende *Cordulegaster boltonii* waarschijnlijk is, verzochten wij vervolgens om een mogelijkheid, de foto's te kunnen controleren. Uiteindelijk bleek uit informatie dat alle foto's verloren gegaan zouden zijn, (Wasscher, pers. med.). Derhalve

GEEN *ONYCHOGOMPHUS FORCIPATUS* AAN DE ROTHENBACH?

Wasscher (1988) deelde mede, dat aan de Duits-Nederlandse Rothenbach in 1988 een exemplaar van *Onychogomphus forcipatus* werd gevangen door W. Renema. Deze ontdekking zou van groot belang geweest zijn, daar de soort in de provincie Limburg en in Noordrhein-Westfalen als uitgestorven

staat het voor ons vast, dat deze vondst te annuleren is.

Dr. Reinhard Jödicke, Happelter 15,
D-4054 Nettetal 1, Duitsland
U. Krüner, Gelderner Straße 39,
D-4050 Mönchengladbach 4,
Duitsland

Literatuur

Geijskes, D.C. & J. van Tol (1983):
de libellen van Nederland (Odo-
nata). Koninklijke Nederlandse
Natuurhistorische Vereniging,
Hoogwoud

Jödicke, R., U. Krüner, G. Sennert
& J.T. Hermans (1989): Die Libellen-
fauna im südwestlichen nieder-
rheinischen Tiefland. *Libellula* 8 (1/2),
in press

Remkes, E. (1909): Die Odonaten
des Hülserbruchs. *Mitt. Ver. Natur-
kunde Krefeld* 1909, pp 41-44

Remkes, E. (1910): Zur Odo-
naten-Fauna des Hülserbruchs.
Mitt. Ver. Naturkunde Krefeld 1910, pp
52

Roi, O. le (1908): Beiträge zur
Libellenfauna der Rheinprovinz.
Ber. Vers. Bot. Zool. Ver. Rheinl. Westf.
für 1907, pp 81-87

Wasscher, M. (1988): Het
Libellenjaar 1988: *ContactBl. ned.*
LibellenOnderz. 16, pp 15-16

PostScriptum — Opmerkingen bij
de beschikbaar gekomen beschrij-
ving

Het is spijtig, dat de heer Renema
het betreffende dier niet verzameld,
of in ieder geval gefotografeerd,
heeft. Zelfs indien we de beschrij-
ving als een notitie van een
determinatie van een feitelijke
handvangst accepteren, blijven er
nog enige bedenkingen tegen de
juistheid van de betreffende deter-
minatie. De heer Harald Heidemann,
die zo vriendelijk was, de beschrij-
ving voor ons te controleren,
bevestigt dat het beaderings-
kenmerk, alsmede de vorm van de
voorst zwarte thorax-band op het
genus *Onychogomphus* wijzen,
terwijl daarentegen de kleur en
uitgebreidheid van de achterlijfs-
tekening (welke beide kenmerken
enigermate van de leeftijd van het
dier afhankelijk zijn) hier niet mee
overeenstemmen. Samenvattend kan
gezegd worden dat, hoewel vangst
van *O. forcipatus* niet onwaar-
schijnlijk is, een éénduidige deter-
minatie van het beschreven dier niet
mogelijk is; genoemde vondst kan
hierom niet in de fauna van
Nordrhein-Westfalen opgenomen
worden.